

Základní škola Hlubočky
okres Olomouc, příspěvková organizace
Olomoucká 116, 783 61 Hlubočky

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Postupy při výskytu rizikového chování a dalších krizových situací

Metodický materiál pro pedagogické pracovníky

Dokument je zpracován jako praktická školní pomůcka. Vychází z Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování a jeho tematických příloh, z aktuálního metodického doporučení MŠMT k záškoláctví (aktualizace 30. 1. 2026), z metodiky MŠMT ke spolupráci škol s Policií ČR (2025) a z aktualizované přílohy MŠMT k týranému, zneužívanému a zanedbávanému dítěti ve škole (2024).

Kontakty na konkrétní instituce a pracovníky nejsou součástí tohoto dokumentu; škola je vede v samostatném, průběžně aktualizovaném adresáři.

1. Účel a zásady krizového plánu

Krizový plán sjednocuje základní postup zaměstnanců školy při podezření na rizikové chování, při jeho výskytu a v situacích, kdy může být ohroženo zdraví, bezpečí nebo příznivý vývoj žáka. Nenahrazuje odborné posouzení ani právní předpisy; pomáhá pedagogovi zvolit bezpečný první krok a předat případ kompetentním osobám.

- Prioritou je vždy bezpečí a ochrana zdraví žáka i ostatních osob.
- Pedagog řeší bezprostřední situaci, nepouští se do odborné diagnostiky, na kterou nemá kompetenci.
- Závažnou situaci pedagog neřeší sám; bez zbytečného odkladu zapojuje vedení školy a příslušného člena ŠPP.
- Informace se sdílejí pouze v rozsahu potřebném pro řešení případu a s respektem k soukromí žáka.
- O důležitých zjištěních, jednáních a přijatých opatřeních se vede věcný záznam.
- Pokud je žák v bezprostředním ohrožení života nebo zdraví, škola zajistí neodkladnou pomoc a podle situace kontaktuje zdravotnickou záchrannou službu nebo Policii ČR.
- Při podezření na ohrožení dítěte se postupuje podle oznamovacích a dalších povinností školy; zapojení zákonného zástupce se vždy posuzuje s ohledem na bezpečí dítěte.

2. Jednotný základní postup pedagoga

1. Zastavit nebezpečné nebo rizikové jednání, pokud je to možné bezpečně.
2. Zajistit bezpečí – oddělit ohrožené osoby, přivolat dalšího dospělého, poskytnout první pomoc podle potřeby.
3. Zjistit pouze nezbytné základní skutečnosti. V akutní situaci neprovádět dlouhé výslechy ani konfrontaci více osob.
4. Informovat vedení školy a školního metodika prevence; podle povahy případu také výchovného poradce, školního psychologa nebo speciálního pedagoga.
5. Rozhodnout o dalším postupu – kontakt zákonného zástupce, odborného pracoviště, OSPOD, Policie ČR nebo zdravotnické pomoci.
6. Pořídit stručný, věcný a časově ukotvený záznam: co bylo zjištěno, kdo byl přítomen, co škola udělala a koho informovala.
7. Naplánovat následnou podporu žáka/třídy a vyhodnotit účinnost přijatých opatření.

3. Co má obsahovat záznam o události

- datum, čas a místo události nebo oznámení
- jméno osoby, která událost zjistila nebo přijala sdělení
- co nejpresnější popis zjištěných skutečností bez domněnek a hodnotících soudů
- přímé výroky žáka pouze tehdy, jsou-li pro další postup podstatné
- přijatá bezpečnostní a organizační opatření
- osoby a instituce, které byly informovány, včetně času kontaktu
- domluvený další postup a odpovědnost za jeho realizaci

4. Šikana a podezření na šikanu

Škola rozlišuje běžný konflikt od šikanování. Při podezření na šikanu je důležité situaci nepodcenit, ale zároveň nepředjímat závěr před základním šetřením.

Bezprostřední postup

- Zajistit ochranu žáka, který je ohrožen, a zastavit aktuální agresi.
- Informovat školního metodika prevence a vedení školy.
- Rozhovory vést jednotlivě. Neprovádět společnou konfrontaci oběti a podezřelých agresorů.
- Vyhledat vhodné svědky a informace ověřovat z více zdrojů.
- Uchovat dostupné důkazy (např. zprávy, fotografie, elektronickou komunikaci) způsobem, který nešíří ponižující obsah dále.
- Podle závažnosti zajistit odbornou pomoc a zvážit zapojení OSPOD či Policie ČR.

Co nedělat

- nenutit oběť k veřejnému vysvětlování situace před třídou
- nebagatelizovat oznámení a neoznačovat situaci předčasně pouze za „škádlení“
- nekonfrontovat společně oběť a agresora jako první krok
- nepřenášet odpovědnost za dohled nebo řešení na jiné žáky
- nepoužívat zastrašování nebo veřejné zostuzování jako prostředek nápravy

Následná práce

Po základním šetření škola stanoví opatření k ochraně ohroženého žáka, individuální práci s aktéry a práci s třídním kolektivem. Situaci následně sleduje a ověřuje, zda šikanování skutečně ustalo.

5. Kyberšikana a kybernetická agrese

- Zajistit bezpečí žáka a podle potřeby omezit další šíření škodlivého obsahu.
- Uchovat důkazy: snímky obrazovky, odkazy, časové údaje a identifikaci účtů; obsah dále zbytečně nepřeposílat.
- Zjistit, zda má situace dopad do školního prostředí, vztahů ve třídě nebo bezpečnosti žáka.
- Informovat ŠMP a vedení školy; podle závažnosti zapojit zákonné zástupce, odborné služby nebo Policii ČR.
- Neřešit věc pouze technicky. Součástí postupu je podpora zasaženého žáka a práce se vztahy ve třídě.

6. Návykové látky – obecný postup

Postup se řídí zejména tím, zda jde o držení látky, podezření na užití, intoxikaci nebo distribuci. Pedagog prioritně chrání zdraví a nemanipuluje s neznámou látkou více, než je nezbytné pro bezpečné řešení situace.

- Při zdravotních obtížích nebo podezření na intoxikaci zajistit dohled a zdravotnickou pomoc; žáka nenechávat samotného.
- Informovat vedení školy a ŠMP.

- Při nálezů neznámé nebo nelegální látky postupovat tak, aby nedošlo k jejímu dalšímu šíření; další postup konzultovat s Policií ČR.
- Neprovádět osobní prohlídky žáka ani jeho věcí způsobem, který překračuje oprávnění školy.
- Událost zaznamenat a podle okolností informovat zákonného zástupce a další příslušné orgány.

7. Alkohol

- Při podezření na požití alkoholu posoudit stav žáka a zajistit jeho bezpečí.
- Při poruše vědomí, zvracení, dechových obtížích nebo jiných závažných příznacích zajistit neodkladnou zdravotnickou pomoc.
- Žáka pod vlivem nenechávat bez dohledu.
- Informovat vedení školy, ŠMP a zákonného zástupce; další postup volit podle závažnosti a opakování situace.
- Při nálezů alkoholu ve škole zabránit jeho další konzumaci a událost dokumentovat.

8. Tabákové a nikotinové výrobky

- Zastavit užívání tabákového či nikotinového výrobku v prostorách a při činnostech školy.
- Výrobek nepoužívat jako předmět veřejného zotuzování; řešit porušení pravidel věcně a individuálně.
- Informovat ŠMP a podle nastavených pravidel školy zákonného zástupce.
- Při opakovaném užívání nabídnout nebo doporučit odbornou podporu a pracovat s motivací ke změně.

9. Záškoláctví a problémová školní docházka

Postup školy má být včasny, odstupňovaný a zaměřeny nejen na evidenci absence, ale také na zjištění příčin a podporu návratu žáka k pravidelné docházce. Pro tuto oblast je rozhodující aktuální metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, aktualizované k 30. 1. 2026.

- Průběžně sledovat neomluvenou i nápadně vysokou omluvenou absenci.
- Při prvních signálech kontaktovat zákonného zástupce a hledat příčinu absence.
- Domluvit konkrétní opatření, termín kontroly a odpovědnost jednotlivých stran.
- Pokud se problém nedaří řešit vlastními silami školy nebo je dítě ohroženo, zapojit OSPOD či další příslušné instituce podle aktuální metodiky.
- Vést záznamy o komunikaci, jednáních a přijatých opatřeních.

10. Krádeže

- Zjistit základní okolnosti a zajistit případné důkazy bez nepřiměřených zásahů do soukromí žáků.
- Neprovádět nucené osobní prohlídky žáků.
- Informovat vedení školy a zákonné zástupce dotčených žáků podle povahy situace.

- Při podezření na trestný čin nebo závažném/opakovaném jednání konzultovat další postup s Policií ČR.
- Současně řešit nápravu škody a preventivní práci se třídou, pokud je to vhodné.

11. Vandalismus

- Zastavit ničení majetku, pokud je to bezpečné.
- Zdokumentovat rozsah škody a základní okolnosti.
- Informovat vedení školy a zákonné zástupce; řešit náhradu škody v souladu s pravidly školy a právními předpisy.
- Při závažném nebo opakovaném jednání zvážit zapojení dalších institucí.
- Pracovat s odpovědností žáka a s nápravou následků, nikoli pouze s trestem.

12. Krizové situace spojené s násilím a agresí

- Prioritou je okamžitě přerušit ohrožení a zajistit bezpečí ostatních osob.
- Pedagog nezasahuje způsobem, který by jej nebo další osoby vystavil nepřiměřenému riziku; přivolá další dospělou osobu.
- Podle závažnosti kontaktovat Policii ČR nebo zdravotnickou záchrannou službu.
- Po události oddělit aktéry, zajistit základní informace a podporu zasaženým osobám.
- Informovat vedení školy a provést následné vyhodnocení bezpečnostních opatření.

13. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě (CAN)

Při podezření na týrání, zneužívání nebo závažné zanedbávání je hlavním cílem ochrana dítěte. Pedagog dítě vyslechne pouze v nezbytném rozsahu a nesnaží se případ vyšetřovat.

- Naslouchat klidně, nehodnotit a neslibovat úplné utajení.
- Zapsat podstatné sdělení dítěte co nejpřesněji a bez doplňování vlastních domněnek.
- Bezodkladně informovat vedení školy a příslušného pracovníka ŠPP.
- Při akutním ohrožení dítěte kontaktovat Policii ČR a OSPOD; při ohrožení zdraví také zdravotnickou pomoc.
- Kontakt zákonného zástupce posuzovat podle konkrétní situace. Pokud může být zákonný zástupce původcem ohrožení nebo by jeho předčasné informování mohlo dítě vystavit dalšímu riziku či zmařit další postup, škola jej předem nekontaktuje a postupuje v součinnosti s příslušnými orgány.
- Neprovádět opakované výslechy dítěte a nenutit jej k detailnímu popisu traumatické události.

14. Domácí násilí

- Brát sdělení dítěte vážně a zaměřit se na jeho bezpečí.
- Nezprostředkovávat konfrontaci dítěte s osobou, které se podezření týká.
- Neinformovat automaticky osobu v domácnosti, pokud by tím mohlo dojít k ohrožení dítěte.
- Zapojit vedení školy a ŠPP a podle míry ohrožení OSPOD, Policii ČR nebo zdravotnickou pomoc.

- Po akutním řešení zajistit dítěti stabilní podporu ve škole a respektovat doporučení odborných služeb.

15. Psychická krize a duševní obtíže

- Zůstat s žákem v klidném prostředí, naslouchat a snížit bezprostřední zátěž.
- Zjišťovat především bezpečí a aktuální potřeby žáka, nikoli stanovovat diagnózu.
- Při závažné krizi zapojit školního psychologa/ŠPP a vedení školy.
- Pokud je přítomno bezprostřední ohrožení života či zdraví, zajistit neodkladnou odbornou pomoc.
- Domluvit konkrétní další podporu ve škole a způsob komunikace se zákonným zástupcem a odbornou péčí.

16. Sebeпоškozování

Sebeпоškozování je signálem psychické zátěže a vyžaduje citlivý, neodsuzující postup. Škola neposuzuje závažnost pouze podle vzhledu poranění.

- Při čerstvém poranění zajistit odpovídající zdravotní ošetření.
- Promluvit se žákem v soukromí a klidně; nevyhrožovat trestem a nevyvolávat pocit viny.
- Posoudit, zda je přítomno akutní ohrožení nebo sebevražedné myšlenky; při podezření na bezprostřední ohrožení žáka nenechávat samotného a zajistit odbornou pomoc.
- Zapojit školního psychologa/ŠPP a vedení školy.
- Informování zákonného zástupce a navazující odbornou péči řešit s ohledem na bezpečí žáka.

17. Sebevražedné chování a bezprostřední ohrožení života

Každé sdělení o úmyslu zemřít nebo jiné závažné známky bezprostředního ohrožení se berou vážně. Pedagog se nesnaží situaci zvládnout sám.

- Žáka nenechávat samotného.
- Odstranit z bezprostředního dosahu zjevné zdroje nebezpečí, pokud je to možné bezpečně.
- Přivolat další dospělou osobu a informovat vedení školy a školního psychologa/ŠPP.
- Při bezprostředním ohrožení zajistit neodkladnou zdravotnickou pomoc; podle okolností také Policii ČR.
- Komunikovat klidně, přímo a bez moralizování; neslibovat utajení, které by bránilo zajištění bezpečí.
- Po akutní situaci postupovat podle doporučení odborníků a nastavit bezpečný návrat žáka do školy.

18. Poruchy příjmu potravy – podezření a podpora ve škole

- Všimnout si dlouhodobých změn v chování, výkonu, stravování a tělesném stavu; nehodnotit vzhled ani hmotnost žáka.
- Citlivě sdělit konkrétní pozorování a nabídnout podporu.
- Zapojit školního psychologa/ŠPP a podle situace zákonného zástupce.

- Při zdravotním ohrožení zajistit zdravotnickou pomoc.
- Škola neposkytuje léčbu; podporuje bezpečné podmínky pro vzdělávání a spolupracuje s odbornou péčí.

19. Rizikové sexuální chování

- Rozlišit preventivní téma od situace, kdy může být žák obětí nátlaku, zneužití nebo trestného činu.
- Zachovat soukromí žáka a nešířit citlivé informace mezi osoby, které je nepotřebují k řešení.
- Při podezření na sexuální zneužívání postupovat podle části CAN a oznamovacích povinností.
- U incidentů spojených s digitálním obsahem současně využít postup pro kybernetickou agresi a zajistit důkazy bez dalšího šíření materiálu.
- Zajistit odbornou podporu a následnou preventivní práci přiměřenou věku žáků.

20. Netolismus a problematické užívání digitálních technologií

- Zaměřit se na dopad chování na školní docházku, spánek, vztahy, výkon a psychickou pohodu žáka.
- Nepoužívat nálepku „závislost“ bez odborného posouzení.
- Domluvit s žákem a zákonným zástupcem konkrétní režimová a podpůrná opatření.
- Při výrazných obtížích doporučit odbornou pomoc.
- Ve třídě posilovat digitální hygienu, bezpečné užívání technologií a rovnováhu mezi online a offline aktivitami.

21. Hazardní hraní

- Při podezření zjišťovat dopad na fungování žáka, finanční chování, vztahy a školní docházku.
- Zapojit ŠMP a podle situace zákonného zástupce.
- Neřešit pouze zákazem; nabídnout nebo doporučit odbornou pomoc.
- V prevenci pracovat s finanční gramotností, mechanismy hazardu a rizikem online sázení.

22. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus a nenávistné projevy

- Bezprostředně zastavit ponižující, výhrůžné nebo násilné jednání.
- Rozlišovat mezi nevhodným výrokem, opakovaným nenávistným chováním a jednáním, které může mít znaky protiprávního činu.
- Informovat ŠMP a vedení školy; u závažného jednání konzultovat Policii ČR.
- Pracovat s dopadem na zasaženého žáka a s bezpečím třídy.
- Následnou práci zaměřit na fakta, respekt k lidským právům, kritické myšlení a bezpečné klima, nikoli na veřejné zostuzování žáka.

23. Homofobní a jiné předsudečné chování

- Zastavit urážky, ponižování a cílené vylučování žáka z kolektivu.
- Nezpochybňovat prožívání zasaženého žáka a nevyžadovat veřejné sdílení osobních informací.
- Při opakovaném cíleném ubližování postupovat také podle krizového plánu pro šikanu.

- Pracovat s třídou na bezpečném a respektujícím prostředí bez nuceného odhalování soukromí jednotlivců.

24. Příslušnost k subkulturám a nová náboženská hnutí

Samotná příslušnost k subkultuře, styl oblékání nebo náboženské přesvědčení nejsou rizikovým chováním. Škola reaguje na konkrétní projevy ohrožení, manipulace, násilí, izolace nebo porušování práv druhých.

- Nehodnotit žáka pouze podle vzhledu, symbolů nebo příslušnosti ke skupině.
- Zjišťovat konkrétní dopad na bezpečí, vztahy, docházku a fungování žáka.
- Při podezření na manipulaci nebo ohrožení konzultovat situaci s odborným pracovištěm.
- Při projevech nenávisti, násilí nebo protiprávního jednání postupovat podle příslušných částí krizového plánu.

25. Rizikové chování v dopravě

- Při školních akcích důsledně uplatňovat pravidla bezpečnosti a předem stanovený dohled.
- Rizikové jednání řešit bezprostředně s ohledem na bezpečí ostatních.
- Při opakovaných projevech zapojit zákonného zástupce a preventivní práci.
- Při dopravní nehodě nebo zranění postupovat podle pravidel první pomoci a krizového řízení školy.

26. Žák s PAS – prevence problémových a krizových situací

U žáka s poruchou autistického spektra je zásadní individuální znalost spouštěčů, komunikačních potřeb a účinných způsobů zklidnění. Pokud má žák vytvořen individuální krizový plán, pedagogové postupují podle něj.

- Minimalizovat zbytečné senzorické a komunikační zatížení.
- Používat stručné, konkrétní a předvídatelné instrukce.
- Včas rozpoznávat známky přetížení a nabídnout dohodnuté klidové místo nebo jinou funkční podporu.
- V krizi omezit množství slov, publikum a požadavky; zajistit bezpečný prostor.
- Po odeznění situace neprovádět okamžitě dlouhý rozbor; vyhodnocení provést až po zklidnění.
- Pravidelně aktualizovat individuální preventivní/krizový plán podle zkušeností školy, rodiny a doporučení odborníků.

27. Spolupráce školy s Policií ČR

Při kontaktu s Policií ČR škola postupuje podle aktuálního metodického doporučení MŠMT z roku 2025. Vedení školy má být o kontaktu s policií informováno; škola poskytuje součinnost v rozsahu stanoveném právními předpisy a současně dbá na práva a bezpečí žáka.

- Pedagog nebrání neodkladnému zákroku policie.

- Požadavky policie na přítomnost, podání vysvětlení nebo další úkony se řeší v součinnosti s vedením školy.
- Škola nepředjímá výsledek policejního šetření a sama neprovádí úkony, které přísluší orgánům činným v trestním řízení.
- Ve školní dokumentaci se zaznamená podstatný průběh události a předání případu.

28. Komunikace se zákonnými zástupci

- Komunikovat věcně, popisovat konkrétní zjištění a nepředjímát diagnózu ani právní kvalifikaci.
- Uvést, jaká opatření škola již přijala a jaký další postup navrhuje.
- U závažných situací vést z jednání záznam.
- Pokud může být zákonný zástupce zdrojem ohrožení dítěte, nepostupovat automaticky podle běžného režimu informování; nejprve chránit dítě a koordinovat další kroky s příslušnými orgány.

29. Následná práce po krizové události

- ověřit bezpečí a aktuální stav zasažených žáků
- stanovit, kdo případ dále koordinuje
- domluvit podporu žáka, rodiny a pedagogů
- podle potřeby pracovat s třídním kolektivem
- upravit organizační nebo bezpečnostní opatření
- stanovit termín kontroly a vyhodnotit, zda přijatá opatření fungují
- chránit soukromí a nepřispívat k šíření citlivých informací

30. Doporučené školní přílohy

Pro praktické použití je vhodné vést odděleně a průběžně aktualizovat:

- Adresář odborné pomoci a kontaktů (PPP, SPC, SVP, OSPOD, Policie ČR, zdravotnická zařízení a další služby).
- Jednostránkový formulář „Záznam o mimořádné/krizové události“.
- Individuální krizové plány žáků, u nichž jsou potřebné (např. u některých žáků s PAS nebo jinými specifickými potřebami).
- Školní postup pro svolání a dokumentaci výchovné komise.
- Vnitřní pravidla předávání informací mezi vedením školy a členy ŠPP.

31. Zdrojová základna dokumentu

Dokument byl sestaven zejména z těchto materiálů MŠMT:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže a jeho tematické přílohy poskytnuté školou.
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování – aktualizace k 30. 1. 2026.

- Metodické doporučení pro školy a školská zařízení ke spolupráci s Policií České republiky, č. j. MSMT-6167/2025-1.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování, příloha č. 5: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol, MSMT-3262/2024-1.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.

Poznámka: Tento školní materiál je praktickým shrnutím. Při závažném nebo nejasném případě se vždy použije aktuální úplné znění příslušného metodického materiálu MŠMT a platných právních předpisů.

Zpracováno pro potřeby Základní školy Hlubočky.

Datum aktualizace:

Školní metodici prevence:

Koordinátor ŠPP / výchovná poradkyně:

Ředitelka školy:
